

SÖKANDE

Arbetsmarknads- och socialnämnden i Malmö kommun
205 80 Malmö

MOTPART

Ahmad Beirakdar, 010120-4634

Offentligt biträde: Advokat Nathalie Medina
Advokatgruppen Mikael Nilsson i Malmö AB
Stortorget 29
211 34 Malmö

SAKEN

Beredande av vård enligt lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga, LVU

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten bifaller ansökan och beslutar att Ahmad Beirakdar ska beredas vård med stöd av 1 § tredje stycket och 3 § LVU. Domen gäller omedelbart i denna del.

Ersättning enligt lagen om offentligt biträde ska betalas till

- Nathalie Medina med 17 179 kr, varav 13 110 kr avser arbete, 633 kr tidsspillan och 3 436 kr mervärdeskatt, och
- Jan Malmros med 15 452 kr, varav 11 730 kr avser arbete, 632 kr tids-
spillan och 3 090 kr mervärdeskatt.

Bestämmelsen i 26 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen ska vara till-
lämplig även i fortsättningen för de uppgifter om enskilds personliga förhål-
landen som lagts fram vid förvaltningsrättens förhandling inom stängda dör-
rar och som inte tagits in i denna dom.

BAKGRUND

Förordnad ledamot i Arbetsmarknads- och socialnämnden i Malmö kommun (nämnden) beslutade den 14 november 2019 att omedelbart omhänderta Ahmad Beirakdar med stöd av 6 § LVU. Beslutet fastställdes av förvaltningsrätten den 22 november 2019.

YRKANDE OCH INSTÄLLNING M.M.

Nämnden ansöker om att Ahmad Beirakdar ska beredas vård med stöd av 1 och 3 §§ LVU samt att beslutet om vård ska gälla omedelbart. I den till ansökan fogade utredningen anges bl.a. följande. Ahmad Beirakdar har varit aktuell inom socialtjänsten under flera år och det har funnits en hög oro för honom i perioder. Då hans biologiska föräldrar inte är i livet blev han familjehemsplacerad hos sin moster och farbror i Malmö år 2014 och är sedan april 2018 placerad i HVB-hem. Ahmad Beirakdar har inte varit mottaglig för tidigare insatser som socialtjänsten, barn- och ungdomspsykiatri och skolan erbjudit honom. Under år 2019 har han haft extra stöd av en kontaktperson då HVB-placeringen inte varit tillräcklig. Ahmad Beirakdar har dock inte tagit till sig stödet. Trots förebyggande insatser har han valt att befinna sig i riskmiljöer och har under lång tid haft ett normbrytande beteende. Under våren 2018 dömdes Ahmad Beirakdar för rån och påföljden blev 100 timmar ungdomstjänst. Han har inte fullföljt ungdomstjänsten och har blivit återrapporterad på grund av misskötsamhet vid två tillfällen varvid det även framkommit att han ska ha tagit pengar från praktikplatsen. Ahmad Beirakdar är misstänkt för flera brott. Han har erkänt olovlig körning men uppgett att han är oskyldig i övrigt samt att han och två andra ungdomar blev beskjutna. Även om Ahmad Beirakdar inte är skyldig till det som han är misstänkt för har han befunnit sig i riskfyllda situationer tillsammans med andra personer som kan antas ha någon form av kriminell bakgrund alternativt kopplingar till kriminell verksamhet. Det bekräftas från polisen att Ahmad

Beirakdar och hans umgänge hanterar narkotika för eget bruk och för överlåtelse. Ahmad Beirakdar lämnade drogtest i början av november 2019 som visade positivt för THC. Han har haft en mycket bristfällig skolgång och blev avstängd från skolan i oktober 2019 då han misstänkts för stöld. Ahmad Beirakdar har vidare köpt flera fordon, märkeskläder och skyddsvästar. Det förefaller osannolikt att den inkomst han har är tillräcklig för dessa inköp och det är i dagsläget oklart var pengarna kommer ifrån. Mot bakgrund av Ahmad Beirakdars problematik och att denna har eskalerat, samt att tidigare insatser inte har varit verksamma, är det mycket angeläget att han genomgår en utredning inom SiS för att kunna säkerställa att han ska kunna få den vård som är bäst lämpad för honom. Ahmad Beirakdars samtycke bedöms inte vara tillförlitligt. Han har vid upprepade tillfällen sagt nej till insatser som socialtjänsten har erbjudit och har ingen insikt i sin problematik.

Ahmad Beirakdar bestrider bifall till ansökan och har anfört bl.a. följande. Han har insikt om sin situation och förstår att han behöver rutiner i vardagen och en fungerande skolgång, men hans behov kan tillgodoses genom insatser på frivillig väg. En del av händelserna som tas upp från år 2016 i utredningen stämmer inte, vilket även framgår av den tidigare LVU-domen. Han har rökt cannabis vid enstaka tillfällen men har inget missbruk och har inte för avsikt att fortsätta röka. Han har enbart lämnat ett fåtal positiva drogtest, i övrigt har testresultaten varit negativa. Det har gått väldigt bra för honom på behandlingshemmen, vilket även gäller det senaste HVB-hemmet. Han har ett gott bemötande, följer reglerna och är en trevlig person. Förra året läste han upp sina betyg och skulle söka vidare studier med inriktning barn och fritid, men sökte inte i tid. Istället blev det restaurangskola, vilket han inte trivs med eller har någon motivation till. Det spekuleras kring att han umgås med kriminella personer, men efter att ha dömts för rån sa han upp alla kriminella kontakter. Polisen har uppgett att de inte har något konkret underlag för att han skulle ha ett kriminellt umgänge. På HVB-hemmet

fanns personer med kriminell bakgrund, men han hade inga kriminella vänner. Han har inte haft någonting med skjutningen att göra och är bara skäligt misstänkt. Han stod och rökte när incidenten inträffade och var själv ett offer. Vad gäller de andra misstankarna är det inte fråga om allvarlig brottslighet. I fråga om inbrottet i ett skåp följde han med en kille på restaurangkolan som skulle hämta sin jacka, men han var inte själv delaktig. Han har vidare haft en total månadsinkomst på cirka 19 000 kr och har haft råd att bekosta märkeskläder, varför han förnekar att pengarna skulle komma från brott. Påståendet att han har en skottsäker väst hemma stämmer inte. De västar som han har haft är sådana som används vid ridning. Han vill flytta från Malmö, bryta alla kontakter som han har där och börja om på nytt. Eftersom socialtjänsten är orolig har han sagt att han kan flytta från Malmö för deras skull och skaffa kontaktperson. Han vill inte bo med kriminella men skulle inte ha något emot att bo kvar i Malmö. Om han flyttar behöver han stöd av socialtjänsten i form av lägenhet, socialbidrag och kontaktperson. Han behöver kanske stöd och hjälp för att komma ifrån kriminella handlingar och gärningar, men inte genom SiS. Han håller inte på med kriminella handlingar eller gärningar idag. Han samtycker till vårdplanen, men inte på ett SiS-boende. Han kan komma in på barn- och fritidsutbildning nästa år. Under tiden fram till dess funderar han på att gå korta utbildningar till elektriker eller inom bygg. Han är snart 19 år och behöver inte vara inlåst bara för att han varit med om en skottlossning.

MÅLETS HANDLÄGGNING

Förvaltningsrätten har den 30 december 2019 hållit muntlig förhandling i målet inom stängda dörrar.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Tillämpliga bestämmelser m.m.

Enligt 1 § tredje stycket LVU får vård beredas den som har fyllt 18 men inte 20 år, om sådan vård med hänsyn till den unges behov och personliga förhållanden i övrigt är lämpligare än någon annan vård och det kan antas att behövlig vård inte kan ges med den unges samtycke.

Enligt 3 § LVU ska vård beslutas om den unge utsätter sin hälsa eller utveckling för en påtaglig risk att skadas genom missbruk av beroendeframkallande medel, brottslig verksamhet eller något annat socialt nedbrytande beteende.

I förarbetena anges att ”socialt nedbrytande beteende” avser att den unge beter sig på ett sådant sätt som avviker från samhällets grundläggande normer på ett sätt som kan leda till en påtaglig risk för den unges hälsa eller utveckling. Exempel på detta är när den unge vistats i missbruksmiljöer eller begår några enstaka allvarliga brott utan att man för den skull kan tala om brottslig verksamhet. Det uttalas också en avsikt att markera att samhället bör kunna ingripa i ett tidigt skede mot tonåringar som missbrukar, begår brott eller i övrigt har sociala anpassningssvårigheter, när det finns större möjligheter att vända en destruktiv utveckling som annars kan väntas kräva återkommande och mer långtgående myndighetsåtgärder (jfr prop. 1989/90:28 s. 63 ff och 109).

Av Högsta förvaltningsdomstolens avgörande RÅ 2000 ref. 33 framgår att uttrycket socialt nedbrytande beteende kan avse också andra situationer än de som har angetts i förarbetena. I avgörandet ansågs en pojke ha ett socialt nedbrytande beteende då han uppvisade ett aggressivt uppträdande i form av

både hot och våld. Utöver våld hade han också gjort sig skyldig till andra brott samt visat en dragning till destruktiva miljöer.

En påtaglig risk för skada innebär att det inte ska vara fråga om någon ringa risk för skada. Övergående eller mindre betydande risker för skada faller inte inom begreppet. Det ska dessutom gå att konstatera att risken för skada har en sådan inverkan på den unges hälsa eller utveckling att han eller hon har ett tydligt vårdbehov. Med detta menas att det måste föreligga konkreta omständigheter som talar för en risk för skada (jfr prop. 1989/90:28 s. 107).

Förvaltningsrättens bedömning

LVU är en skyddslagstiftning och det är vad som är bäst för den unge som ska vara avgörande. Vid prövningen ska rätten göra en helhetsbedömning av den unges situation och behov i det enskilda fallet. Bedömningen är framåt-syftande på så sätt att det är risken för den unges hälsa och utveckling på kort och lång sikt som ska bedömas. För att vård enligt LVU ska beslutas behöver några skador inte ha konstaterats, utan lagstiftningen syftar till att i möjligaste mån förhindra att några skador alls inträffar. I begreppet ”behövlig vård” ligger vidare att den planerade vården ska kunna genomföras utan avbrott och avslutas först när syftena med vården har uppfyllts.

Av nämndens utredning framgår att det periodvis under flera år har funnits hög oro kring Ahmad Beirakdars beteende. I närtid kan det konstateras att han är och har varit misstänkt för flera brott, varav ett mycket allvarligt sådant (medhjälp till mordförsök). Han har erkänt brottet olovlig körning men förnekat övriga brott. Oaktat att Ahmad Beirakdar inte har dömts för de brott som han nu misstänks för anser förvaltningsrätten att det faktum att han misstänks för sådan omfattande brottslighet är mycket oroväckande i sig. Enligt uppgift från polis och åklagare kvarstår misstankarna mot Ahmad

Beirakdar, varför förvaltningsrätten anser att dessa bör kunna beaktas vid den nu aktuella prövningen.

Som nämnts har Ahmad Beirakdar förnekat inblandning i mordförsöket (skottlossningen) och istället gjort gällande att han själv varit utsatt. Även utifrån vad Ahmad Beirakdar själv har anfört om händelsen kan konstateras att han har befunnit sig i en mycket riskfylld situation och miljö. Enligt förvaltningsrättens mening kan detta inte enbart förklaras av den omständigheten att det på HVB-hemmet har funnits andra personer med kriminell bakgrund. Förvaltningsrätten anser att den samlade utredningen visar att Ahmad Beirakdar befinner sig i miljöer samt försätter sig i situationer som medför påtagliga risker för honom att skadas. Han har bl.a. vid den muntliga förhandlingen förnekat att det skulle finnas en hotbild mot honom. Förvaltningsrätten kan dock konstatera att hans uppgifter i denna del har varit motstridiga, då han tidigare bl.a. har uttryckt önskemål om att få skyddad identitet och tidigare har eftersökts och hotats av andra personer. Visserligen ligger en del av dessa händelser en tid tillbaka, dock står det utifrån Ahmad Beirakdars fortsatta beteende och umgänge klart att en risk för att utsättas för hot och våld alltså föreligger. Det kan i sammanhanget noteras att Ahmad Beirakdar själv har uppgett att han har haft skyddsvästar hemma. Även om han även har uppgett att dessa saknat skyddsplattor, kan det inte anses ha lämnats någon rimlig förklaring till innehavet av dessa. Uppgiften att det har varit fråga om västar för ridning har lämnats sent i utredningen och har inte gjorts gällande i tidigare sammanhang, varför det finns anledning att ifrågasätta uppgiften.

Av utredningen framgår att Ahmad Beirakdar har gjort vissa inköp, bl.a. två bilar, som socialtjänsten bedömt som osannolikt att han skulle ha råd med utifrån sina inkomster. Ahmad Beirakdar har vid den muntliga förhandlingen lämnat en förklaring som, enligt förvaltningsrättens mening, i vissa delar framstår som rimlig. Det kan emellertid även konstateras att Ahmad

Beirakdars tidigare har lämnat andra uppgifter om hur han har kunnat införskaffa bilarna och fyrhjulingen och att hans uppgifter i denna del således har varit motstridiga. Det kan därtill konstateras att Ahmad Beirakdar tidigare har hanterat stora summor pengar som han själv har uppgett att han tvingades att hantera av andra personer. Han ville dock inte polisanmäla den aktuella händelsen, och banken bedömde att hans uppgifter inte var trovärdiga. Enligt förvaltningsrättens mening talar utredningen starkt för att Ahmad Beirakdar hanterar pengar som – antingen av honom själv eller andra i hans bekantskapskrets – har förtjänats på ett icke lagligt sätt.

Av uppgifter från polisen framgår att Ahmad Beirakdar och hans umgänge hanterar narkotika för eget bruk och överlåtelse. Det kan därtill konstateras att han lämnade ett positivt drogtest i november 2019 gällande THC och att han även tidigare har lämnat positiva drogtestar. Även om omfattningen av Ahmad Beirakdars bruk av narkotika inte är klarlagt och det inte kan konstateras att han har ett missbruk i den mening som avses i 3 § LVU, står det enligt förvaltningsrättens mening i vart fall klart att han har ett bruk av narkotika.

Förvaltningsrätten kan således konstatera att Ahmad Beirakdar är misstänkt för flera brott – varav ett mycket allvarligt – och att viss brottslighet också har erkänts. Han vistas vidare i miljöer där det förekommer droger och annan kriminell verksamhet. Det får därtill anses klarlagt att Ahmad Beirakdar brukar narkotika. Förvaltningsrätten anses sammantaget att Ahmad Beirakdar har ett sådant socialt nedbrytande beteende som avses 3 § LVU.

Vad gäller konsekvenserna av Ahmad Beirakdars beteende kan förvaltningsrätten konstatera att han tidigare har dömts till ansvar för brott, en omständighet som i sig kan ha stor betydelse för en ung persons fortsatta utveckling, bl.a. möjligheten att skaffa arbete och bostad. Han har återrapporterats

på grund av misskötsamhet i samband med utförande av påföljden ungdomstjänst och blivit avstängd från skolan med anledning av misstanke om stöld och hotfullt beteende. Det är vidare klarlagt att han har prioriterat bort sin skolgång under hösten. Genom att vistas i de kriminella miljöer som tidigare har beskrivits har han kommit att försättas i mycket riskfyllda situationer, något som det får anses föreligga en påtaglig risk för även framöver. Det står slutligen klart att även Ahmad Beirakdars bruk av narkotika medför risker för såväl hans hälsa som hans utveckling i övrigt. Mot denna bakgrund finner förvaltningsrätten att Ahmad Beirakdars medför en påtaglig risk för att hans hälsa och utveckling skadas, i den mening som avses i 3 § LVU.

Enligt förvaltningsrättens mening står det klart att Ahmad Beirakdar är i behov av vårdinsatser för att kunna komma till rätta med sitt beteende, liksom även för att omfattningen av hans behov i övrigt ska kunna utredas. Fråga är då om vården kan ges på frivillig väg eller om den måste ges med stöd av LVU.

Vården ska ges med stöd av LVU om det inte kan antas att behövlig vård kan ges med samtycke. Den av nämnden föreslagna vården får, enligt förvaltningsrättens mening, anses utgöra behövlig vård. Ahmad Beirakdar har uppgett att han samtycker till vårdplanen men har motsatt sig placering på SiS-hem då han anser att vården kan ges under frivilliga former. Vid den muntliga förhandlingen har han uttryckt viss ambivalens kring huruvida han behöver stöd och hjälp för att komma ifrån kriminella handlingar. Förvaltningsrätten kan även konstatera att Ahmad Beirakdar tidigare har uppgett att han inte har något behov av stöd från socialtjänsten bortsett från hjälp med boende. Enligt förvaltningsrättens mening visar detta på en bristande insikt hos Ahmad Beirakdar i vilket vårdbehov han har. Vidare framgår av utredningen i målet att tidigare genomförda insatser inte har varit verksamma och

att den negativa utvecklingen inte har kunnat bromsas i tillräcklig omfattning utan istället har fortsatt. Ahmad Beirakdar har även tackat nej till frivilliga insatser vid flera tillfällen. Mot denna bakgrund bedömer förvaltningsrätten att det i nuläget inte kan anses visat att det är möjligt att tillgodose Ahmad Beirakdars vårdbehov på frivillig väg utan att detta istället måste ske med stöd av LVU.

Förvaltningsrätten finner sammanfattningsvis att förutsättningarna för att bereda Ahmad Beirakdar vård med stöd av 1 och 3 §§ LVU är uppfyllda och att nämndens ansökan om vård därför ska bifallas. Omständigheterna är vidare sådana att det finns skäl att förordna att beslutet om vård ska gälla omedelbart.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 1 (FR-01)

Henrik Hedberg
Rådman

I avgörandet har även nämndemännen Bengt Antoniusson, Gunn-Mary Philipson och Greta Rafstedt deltagit. Rätten är enig.

Erik Dahle har föredragit målet.

Hur man överklagar

FR-01

Vill du att beslutet ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Tiden räknas oftast från den dag som du fick del av det skriftliga beslutet. I vissa fall räknas tiden i stället från beslutets datum. Det gäller om beslutet avkunnades vid en muntlig förhandling, eller om rätten vid förhandlingen gav besked om datum för beslutet.

För en part som företräder det allmänna (till exempel myndigheter) räknas tiden alltid från beslutets datum.

Observera att överklagandet måste ha kommit in till domstolen när tiden går ut.

Vilken dag går tiden ut?

Sista dagen för överklagande är samma veckodag som tiden börjar räknas. Om du exempelvis fick del av beslutet måndagen den 2 mars går tiden ut måndagen den 23 mars.

Om sista dagen infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårs-afton, räcker det att överklagandet kommer in nästa vardag.

Så här gör du

1. Skriv förvaltningsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att beslutet ska ändras och vilken ändring du vill ha.
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.

4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.

Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.

5. Skicka eller lämna in överklagandet till förvaltningsrätten. Du hittar adressen i beslutet.

Vad händer sedan?

Förvaltningsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att beslutet gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar förvaltningsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till kammarrätten.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning kan även kammarrätten skicka brev på detta sätt.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med förvaltningsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer hittar du på första sidan i beslutet.

Mer information finns på www.domstol.se.